

O poměru k státu.

Jan Libermán od L. Tolstoj

Dokonení.

A co pak? Ruská veřejnost byla pobouřena, osviceni, čestní lidé, — liberálové, — projevíli svou nelibost a odpor, při nejmenším se zdrželi vychvalování takové vlády a účasti v ní a nabádání jí? Nikoliv. Od té doby začíná zvláštní napjaté vychvalování o závod i otce i syna, který je napodobuje, a není slyšeti ani jediného protestujícího hlasu, kromě jediného anonymního listu, opatrně vyjadřujícího neschvalování skutku mladého cara, a carovi se přinášejí se všech stran podlé, pochlebivé adresy, a nevím proč, svaté obrazy všeho druhu, které nikomu k ničemu nejsou potřebné a jsou toliko krubým lidem předmětem modlářství. Vystrojil se korunovace, úžasná svou nesmyslností. Šilény vyváděním peněz; přihodí se pro opovrhování lidem a drzost mocných — strašná pohroma, která zahubí tisíce lidí, na níž vinníci jejich patří jako na malinké zatemělé slavnosti, kterých není třeba pro to pterušíti; zřídí se výstava, nikomu nepotřebná, kromě těch, kdo jí zřídili, na níž se vyhazují miliony; s neslychanou dřívější drzostí vymýšlejí v kanceláři synodu nové, nejloupejší prostředky ohlupování lidu, — ostatky člověka, o němž nikdo nikdy nevěděl; zůstuje se přisnost censury; zůstuje se pronásledování za víru; zachováva se stav strážce, t. j. uzákoněná bezzákonost, a stav se stále horší. Ale myslím, že by všeho toho nebylo, kdyby si osvícení a čestní lidé, kteří jsou nyní zaujati liberální činností na půdě zákonné, v zemstvech, komitětech, literatuře podrobené cenzuře atd., nevyňakládali své energie na to, aby ve formách, ustanovených samou vládou nějak oklamali ji a donutili jednati sobě na škodu a záhubu (někdy je mi prostě směšno pomysli, jak se mohou lidé obírat věci tak očividně nemožnou, zrovna jako mysliti, že možno užítouti zvířeti nohu tak, aby toho nepozorovalo), nýbrž jen to, aby v žádném případě se neúčastnily vlády a žádné činnosti, spojené s ní, nehájili svá osobní práva lidská.

„Vám se zlíbí místo smírných soudů ustanoviti zemské náčelníky s pruty, — to je vaše věc; ale my se nepůjeme souditi k vašim zemským náčelníkům, a sami nepřijmeme této hodnosti; vám se zlíbí udělati ze soudu poročního pouhou formalitu, — to je vaše věc, ale my nepůjdeme ani k soudům, ani za advokáty, ani mezi porotce; vám se zlíbí formou ochrany ustanoviti bezpráví, — to je vaše věc, ale my se neúčastníme a budeme přímo nazývati ochranu bezzákoním, a trest smrti bez soudu vraždou; vám se zlíbí zříditi klasická gymnasia s vojenskými cvičeními a zákonem Božím nebo kadetské sbory, — to je vaše věc, ale my nebudeme v nich učitelé, nebudeme do nich posílati svých dětí, nýbrž budeme je vychovávat tak, jak uznáváme za dobré; vám se zlíbí uvěsti na nulu zemstvo, — my se ho neúčastníme, vy zakazujete tisknouti, co se vám nelíbí, — můžete chytat, páliati, trestati typografy, ale mluvíti a psáti nemůžete nám zakázati, a my to budeme dělati; vy kázate přisahati na věrnost carovi, — my toho nebudeme dělati, protože je to hloupost, lež a podlost; kázate konati vojenskou službu, — my nebudeme konati toho, protože pokládáme hromadné vraždění za skutek, který se zrovna tak přiči svědomí, jako vražda ojedinelá, a hlavně slib za bítí, koho poručí velitel, za nejpodlejší skutek, který může udělati člověk; vyznáváte víru, která ač byla na tisíc let za dobou, s Iverskou (bohorodičkou), ostatky a korunovacemi, — to je vaše věc, ale modlářství a pověry my neuznáváme za náboženství, nýbrž nazýváme pověrou a modlářstvím, a snažíme se z něho vybaviti lidi.“

A co zmůže vláda proti takové činnosti? Může poslati do vyhnanství, uvězniti člověka za to, že dělá bombu nebo dokonce tiskne proklamaci k dělníkům, a může přenášeti komitě gramotnosti z ministerstva do ministerstva, nebo zavřiti parlament; ale co může udělati vláda s člověkem, který se nechce učiti vražditi lidi, nebo se nechce účastniti modlářství, nebo se nechce se účastniti korunovaci, uvítání a adres, nebo mluví a píše to, co myslí a cítí? Pronásledující člověka, vláda dělá z takového člověka, jenž pobuřuje veřejné mínění, mučedníka a podvrývá ty základy, na nichž se sama udržuje, a

ježto jednáje tak, místo aby chránila lidská práva člověka sama je porušuje.

A jen ať všichni ti dobří, osvícení a čestní lidé, jichžto síly nyní hynou, na škodu jejich osobě i na škodu věci, revolucionářskou, socialistickou a liberální činností, začnou jednati tak, a tvořilo by se jádro čestných, osvicených a mravných lidí, spojené jedinou myšlenkou a jediným pocitem, a kjádro tomu se ihned přimkla všecka masa středních lidí, vždyť kolsají, a objevila by se ta zvláštní síla, která pokouje vládu, veřejně mínění — žádající svobodu slova, svobodu svědomí, spravedlnost a lidskost; jakmile by se utvořilo veřejné mínění, nejen by nebylo možno zrušovati komitě gramotnosti, nýbrž sama sebou by se zrušila všechna ta nelidská zřízení ve formě ochrany, tajné policie, censury, Schlüsselburku synodu, s nimiž nyní zápasí revolucionáři a liberálové.

V zápase s vládou zkusili tedy lidé dva prostředky, oba pochybné, a zbývá nyní vyzkoušeti třetí, poslední, kterého ještě nezkusili a který podle mého mínění nemůže býti neúspěšný. Prostředek ten, krátce řečeno, záleží v tom, aby se všichni osvícení a čestní lidé snažili býti co možná nejlepšími a třeba ani ne nejlepšími po všech stránkách, nýbrž jen po jediné, totiž aby zachovali jednu ze svých elementárních ctostí, býti čestnými, nelhali, nýbrž jednati a mluvíti tak, aby motivy, pro něž jednají, byly pochopitelné tvému sedmiletému synu, jenž tě miluje; jednati tak, aby syn tento neřekl: „Ale proč pak jsi, tatínku, mluvil tehdy to, a nyní děláš nebo mluvíš něco zcela jiného?“ Prostředek ten se zdá velmi slabým, ale zatím jsem přesvědčen, že jen právě tento prostředek hýbal člověčenstvem od té doby, co ono existuje. Jen proto, že byli tací lidé přímí, pravdiví, mužní a neustupující nikomu ve věci své lidské důstojnosti, udály se všechny ty blahodělné převraty, z nichž nyní má prospěch lidstvo — od odklizení mučených, otroctví do svobody slova a svědomí. A to nemůže býti jinak, protože to, co žádá svědomí, nejvyšší předtucha pravdy dostupné člověku — je vždy a za všech okolností nejpřímější a nejnutnější činnost pro člověčenstvo v danou chvíli. Toliko člověk, žijící souhlasně se svým svědomím, může působiti na lidi, a jen činnost souhlasná se svědomím může býti užitečná.

Ale musím se objasniti: to, že pro dostižení těch cílů, k nimž směřují i revolucionáři i liberálové, nejpůsobivějším prostředkem jest činnost souhlasná s vlastním svědomím — neznamená, že pro dostižení těchto cílů možno začíti žiti souhlasně se svým svědomím. Naschvál začíti žiti souhlasně se svědomím pro dostižení nějakých vnějších cílů — nelze. Žiti souhlasně se svým svědomím možno jen následkem pevného a jasného náboženského přesvědčení, když pak jest pevné a jasné náboženské přesvědčení, dobré jeho následky ve vnějším životě přijdou nezbytně. A proto podstata toho, co jsem chtěl vám pověděti, záleží v tom, že jest nevhodné, aby dobří, upřímní lidé plývali silami rozumovými i duševními na dostižení mělkých, praktických cílů, jako jsou různé boje národnostní, strannické, liberálních vymožeností, když není utvořen jasný a pevný náboženský názor na svět, t. j. poznání smyslu svého života a svého určení. Myslím, že všechny síly duševní a rozumové dobrých lidí, přejících si sjoužiti lidem, musí býti obráceny na toto. A když to bude, brzo bude i vše ostatní.

Odpusťte, že jsem vám tak dlouze psal, možná věci vám zcela nepotřebné, ale mně se dávno chtělo vyjádřiti se o této otázce. Začal jsem dokonce větší stať o tom, ale sotva ji snad budu moci ukončiti do smrti, a proto jsem se chtěl nějak vyjádřiti. Odpusťte, myšlil jsem se v něčem.

31. srpna 1896. Přeložil K. Velemanský.

STATE OF OHIO, City of Toledo, Lucas County. Fr. J. Cheney odpřisáhl, že jest starším členem firmy F. J. Cheney & Co., provozující obchod v městě Toledo, okresu a města uvedeného a že zmíněná firma vypláti obnos jednadesát dolarů v jednom a každém případě, v němž některý z ní by vyhlášen byl v ústředním Hallu v Oatarrh Curu. FRANK J. CHENEY. Odpřisáhlno a podepsáno v mé přítomnosti dnešního dne 18. srpna 1896. A. W. GLEASON, notář. Hall's Oatarrh Cure jest účinná vyléčivá a účinná léčba pro všechny druhy a stádia. Prokuste si pro dovedení, utěšena. F. J. CHENEY & CO., Toledo O. Prokuste si o léčení na 7c. Hall's Family Pillsky jsou nejlepší.

Uprímné slovo o zakládání nových spolků.

Pracovní lid okřál, obchodníci oddychují zase volněji, živobytí jest snazší a v takových okolnostech jsou lidé přístupnější a lze je snadno k různým podnikům navést a získat.

Příležitosti té používají především — zakladatelé různých 'převýhodných' podpůrných a záštitových spolků, jako byly na příklad různé ty Benevolent Associations, Iron Halls a méně podvodné, předce však nesolidní spolky dobročinné těch velikých Rytřů a Dam atd., slibují za malé poplatky velikou podporu nemocenskou pro muže i ženu a rovněž vysoké pojištění na život.

Ačkoliv jest známo, že všechny takové spolky vzaly za své odívěšné statistice vesměs nezámožného lidu; a ačkoliv by pád těch "Potemkinových měst a vsí" vystavených z pomalovaného, zlatými sigilly se třeptického papíru, mohli navždy býti výstrahou lidu: předce jen rozliční taškáci nebo horliví dobroci v silném spolehnutí na lehkověrnost a zistnost lidskou, přichází k těmžto lidu s podobnými léčkami a pastičkami na jeho perné vymoženosti a se zabezpečím ušetřené groše, — a nejsou odmítáni.

Před takovými varujeme rodáky naše v čas. Necht' se jen rozpromou ztráty tisíců a tisíců dolarů nejen u Iron Hall — nejmilejšího a nejlákavějšího podvodu za naší paměti —, ale i u těch drobnějších taškáckých spolků ohioských, které slibovaly členům sto, dvě stě až tři sta dolarů za šest měsíců, jiné pak za rok, za dva nebo nejdele za tři roky, aby po nějakém čase jako domečky z karet se shroutily nic po sobě nezůstavivše než trochu zamarky čovaného kancelářského nábytku a certifikáty v zlatém lemu a klet by ošizených — beze všeho lemování.

A varujeme krajany i krajanky své, aby se zdrželi od přistupování k jakýmkoli novým spolkům cizím i českým a zvláště k českým, s jichž zakládáním v nynější, poněkud blahobytnější době, někteří krajane mají na popil. Nepodceňujeme zakladatele žmahem. Někteří mají třeba pohnutky dobré, šlechetné, avšak ani nejlepší pohnutky nechrání od klopýtnutí a těžkého poškození jiných.

Kdo nový spolek zakládá chce nebo kdo k novému spolku přistoupiti má, měl by si své předložiti následující otázky: je takového nového spolku třeba? není již takových ba lepších, které se během trvání svého osvědčily? a není rozumnější posilovati nebo aspoň neoslabovati dobré spolky starší zakládáním konkurenčních nových, v nichž každý vidoucí (neříká tedy třeba Slepého Mládence) předpověděti může na jisto, že nebudou míti dlouhého trvání? Nač tedy zakládat nebo přistupováním povzbuzovat zakládání spolků netrvanlivých, z nichž po čase — až padnou — budou míti hmotnou škodu, třeba s zakladatelé, jistě však členové? A z nichž budou míti škodu i staré, trvanlivé a záslužnou působnosti se honosící spolky naše, — škodu aspoň potud, že jim budou odlouzeni lidé, kteří by nepochybně byli přistupovali k nim, k starým, kdyby nebyli bývali přiváběni spolky novými.

Ačkoliv neradi se pleteme lidem do jich soukromého podnikání a zvláště neradi strkáme prsty do horké kaše českého neblabého spolkářství, pokládáme předce za svou novinářskou povinnost pozvednouti v čas výstrážného hlasu svého před nebezpečím, jež našim starým spolkům a krajánům všem vůbec od propukající horečky zakládací hrozí.

Jak jsme již pravili, pohnutky zakladatelů mohou býti nejléchetnější. Dobří, pro nějakou pěknou myšlenku zanícení krajane nebo krajanky chtějí i svou hřivnou přispěti k sumě obecného dobrého; a tu přirozené případnou nejdřív na založení nějakého nového spolku, jemuž by rádi věnovali své zkušenosti a svou horlivost. To samo o sobě zasluhovalo by chválu a nikoli hanu. Avšak moudrý, obezřetný a zkušený muž a taková žena měli by přede vším uvážiti, není-li právě na tom poli již veliká, jak říkáme, nadvýroba. Není-li všechna nová zakládací snaha na tom poli snahou zbytečnou, zahozenou ano, škodlivou.

Každá páda rodí jen tolik a tolik, a ne více. Když hospodář chce z ní státi co státi dobytí více, potrestá se neúrodou. A poškodí

půdu samou velmi citelně na rok ano i na leta přístí.

Půdu takovou reprezentuje náš český lid. Tažme se tedy především, je-li na té půdě již místa pro spolky nové, ať národní, pěvecké, zábavní, tělocvičné, společenské, vzdělávací, podpůrné — a jaké účele všechny různým spolkům ve spolkovém životě našem vytčeny. Tažme se, jest-li by nebylo rozumnější, kdyby jednotlivci i celek věnovali všem přebytkem energií t. j. horlivost svou spolkům, které tu již máme? A k těm otázkám dejme si poctivou odpověď.

Nám, časopisu, mohly by na čas nové založené spolky prospět. Získali bychom ohlášky a tiskovou práci. Avšak takové zřetele nesmí másti úsudek žádného poctivého novináře a tiskaře. Ostatně nezískají ani novináři a tiskaři od manie zakládací ničeho pro budoucnost. Chvilkový zisk vyváží předlením času škodu, již utrpěl celá národnost s jejímž zkvětláním i hynutím každý časopis těsně jest svázán. Neb utrpí-li škodu spolky staré, jež vznikly ze skutečné potřeby a které právě potřebnosti svou rozkvetly, — pocítí ji všechna národnost a tudíž i tisk, který předce jen na ní závisí a z ní mízu svou stěbá.

Nuže, tažme se nyní, pocítuje-li národnost naše nějaký nedostatek spolků? A tu, jsem přesvědčen, každý rozšafný čtenář a každá moudrá čtenářka odpoví, že takového nedostatku nepocítuje — ba spíše naopak. Již nyní náš spolkový život trpí upříšením.

Máme spolky, že by jich mohlo býti o droubu polovičku méně. A oč by jich bylo méně, o to by se těmžbyl vedlo lépe a také členům bylo by snáz.

Pomněme, že každý zbytečný spolek znamená zbytečné břemeno. Toto pak není tak malé, jak by se zdálo. Člen musí zaplatit nejprve vkladné a přistupuje-li k spolku podpůrnému, musí se na svůj peníz dát od lékaře prohlédnout; lékařské vysvědčení spolku zaslat a je-li přijat, k uvedení se dostavit a pak ještě aspoň dvě tři schůze navštívit, aby se v novém spolku trochu okoukal, což všechno spojeno je s výlohou někdy ne nepatrnou; i když to jde bez fábrů a uniformy.

Abychom nezbytné výlohy uvedli: jest tu pohostění navrhovatelé, aby byla jejich dobrá vůle a služba získána; návštěva lékaře a poplatek za ohledání a vysvědčení, dále pak poštovné, káry, stanůvek v hospodě a počastování navrhovatelé a i některých jiných bratří, běželi-li o spolek mužský, — první příspěvek a první rozpočet a návštěva schůze po káfe a návrat domů oběječné s kamarádem, který nedovede světlou hospody oddolat a jenž vás zavleče "na jednu", z nichž bývá jich deset a víc; z toho pozdrzení, nevyšpáný nebo zaspáný, omeškaný nebo prozahálka, zlost na "vztek". Pak jsou tu spolkové odznaky, spolkové tiskopisy, spolkové bály v zimě a rozbroje a když jste na to vyběhali tolik peněz, že byste byli mohli ošatit sebe a celou rodinu a podniknout s ní někam vícedenní výlet a spatřit kousek jiného světa než jaký máte okolo humen — omrzí vás spolek a vystoupíte z něho a rozhněvate si tím tučet lidí, ne-li na dosmrť, aspoň na leta. Horší ještě, když pro ne možnost nebo ze zlosti nezaplatíte a jste vyloučeni.

A tak opět vystřiháme každého před lehkomyslným, nerozvážným vstupováním do spolků a důtklivěji ještě varujeme před zakládáním spolků nových.

Zakladatelé z toho nemějí krom někdy nějakého dolaru premie, jež mužové honem propíjají — nic, členové škodu, běhání, mrzutost, nepřátelství a posleze zanevření na "národnost", která chudák všechno na konec odnese, ač za nic nemůže.

Pamatujeme, že nejlepší spolek jest se ženou a nejužitečnější schůze — rodina a jednou za čas jeden dva kamarádi v milé hospodě, a nejvčetnější přítel bankovní knížka! Náhled takový nazve leckdo šosáckým, ale tím je nevyvrátí. Kdyby bylo mezi členy spolků našich tájné hlasování, souhlasili s tímto náhledem členové nebo ne, jsem téměř přesvědčen, že by veliká většina mu projevila souhlas.

dětskou hračkou, zablžením času, malicherným škorpením nebo honosivostí a domýšlivostí hluchých klasů krátce jalovost. Onoho spolkářství, které jest "vlokem" na zdravém štetu spolčování se. A proti tomuto škodlivému výstřelku se obrácme a s námi jistě každý rozumný.

I nejlepší podpůrné spolky jsou jen důtky, že to není mezi lidmi jak by mělo být, — i nejlepší spolky národní a zábavné poskytují méně národního myšlení a cítění a méně zábavy, než dobré noviny, dobrá kniha, pěkné divadlo, dobrý koncert a ušlechtilá společnost. Myslím, že nadejde brzo doba sevěšenější dosavadních spolků a dosavadního spolčování a nahrazení obého něčím rozumnějším.

My podle síly své chceme přichod té doby nové urychlit a od tud tato naše výstraha. D. N.

Feuilleton.

My Čecháčkové jsme prapodivná nace. Hned bychom se samou láskou snědli, hned zase bychom se na potkáni servali. Když sem přijede čerstvý přistěhovalec, hned se shání po krajanech a mezi nimi se také ubytuje, byť tam neměl žádného známého. Tak zde tvoříme celé osady české. Ve městech zaujímají Čechové celé ulice a v kraji zase celé čtvereční míle pohromadě. Máme tu četné spolky, stavíme si síně, školy, kostely, vydržujeme slušný počet časopisů a máme své zástupce téměř v každém stavu, v každém povolání. Získali jsme si v této zemi pověst nejlepší osadníků a Američané s Čechy raději obchodují než s vlastními lidmi. Co se poctivosti týče, mají Čechi snad nejlepší pověst v této zemi.

Vzdor tomu všemu máme zase vlastnosti, které nás snižují až mezi ten nejsprostší lid. Je to naše nesnášlivost, jakýsi druh pánovnosti, který nás šve a zneptáťuje. Krajani krajany jest sice hotov vždy pomocné ruky podati, ale za to je považuje za cosi nižšího a žádá od něj, aby mu byl za nějaké prokázané dobro vděčen až do smrti. Uslyšíte se nářek mezi krajany: "Ten se nafukuje, ten dělá pána, sotva že si mne všimne, kdežto tehdy a tehdy jsem mu byl dobrý." Nebo zase říkájí o sobě: "Žebrota, ve staré vlasti se nemohl ani do syta najísti bramborů a jakého teď dělá pána." Jindy zase uslyšíte: "Jak to byla coura, neměla ani poctivou sukni a co teď dělá za dámu."

Takovýto duch malichernosti nás nejvíce zahazuje před tvář cizinců, neboť když kraján či krajan umí anglicky, vypravuje podobné klepy i Američánům. Vždyť to udělalो pověstně ceddarapidské bratrstvo, proč by to také nedělali ti sprostí? Jen ho, toho nadutce, nebo tu pánovitou frajičku, zstuditi, strhat, ponížiti — at to nedělá taková furii. To jsou ty zlé vlastnosti, které nás tak snižují před tvář cizinců.

Mnoholi máme v této zemi Američánů, kteří bývali chudými, zabývali se tou nejsprostší prací a stali se z nich boháči. Kdyby pak mu někdo předhodil jeho bývalou chudobu, myslíte, že by ho tím urazil, nebo pohánval? Ani dosti máio, u Američánů jest to pochvalou, povznesením. Oni se tím honosí, když se z bídného postavení hodně vysoko vypracují a ti ostatní mu to nezavídí, nýbrž berou si jej za příklad a snaží se jej v tom napodobiti. Jen mezi námi jsou lidé, kteří se za svoji dřívější chudobu stydí a jiná zase, kteří jim tu bývalou chudobu o nějaký zločin vyčítají a za to jejtupí. Tak se stává, že Čechové zbohatli se mezi nás více nehlási, že se odstěhují pryč z české společnosti, aby se s ní stýkali nemuseli. Vina tu spočívá na obou stranách, na těch zbohatlých, že zpyšněli, i na těch chudých, že jim bývalou chudobu vyčítají a za to je podceňují.

Nezřídka spatříme mnohého Čecháčka, jak v městě tak na venkově, kterak se tlačí do společnosti jinonárodovců, jejich společnost vyhledává a jim se vklíká jak zalbiti usiluje. Častuje jich, dělá jim pomyšlení za to, že mu prokuzují tu milost a s ním hoví a piji. To je již nějaký kos, on dovede mluvíti s Američány! A takovýto český Vašek hned se promění v Jima, s Čechy pak již nechce ani mluvíti. Nu a česká holka, když si z ní leccjaký americký hejsak dělá blázy, to se neptejte, jak je na to hrdá, že má Američána. K českému úředníku,

obchodníku nebo prodáváči bývájí naši lidé náramně furiantí, toho nepovažují za něco více než jsou sami, spíše za cosi menšího. Vždyť mu dávají užitek, nebo platí daně, z nichž i ten český úředník bere své služné, tak co by se jim kláněli. Ale před Američány nebo jinonárodovci, to se neptejte, jaký mají respekt. Klánějí se až k zemi, div že jim ruce nehlbají. Vždyť je to bohatý obchodník, nebo úředník a je to pán, před nimž třeba se v prach pokofiti.

Ku krajanu pánovitost, ku cizinci podlizavost, to jest naše nejhorší národní vlastnosti, která všechny ty ostatní dobré vlastnosti zastíňuje. A tuto skvrnu s českého charakteru smýti se ještě dlouho nepodaří. Naše časopisy budou mžty ještě dlouhou práci, než tento zbytek nevolnictví s českého lidu vykořeni.

"Ale časopisy — co ty noviny nám povědí? Co v těch stojí, to již dávno vím. Vždyť v nich nic není, leč samé lži, klepy a nadávky. Co ten a ten mne může poučít? Vždyť sám nic neví." Tak slyšíte rozumovati mnohého krajaná. Třeba do školy ani nechodil, nebo sotva že jen tak trochu čísti a psáti se naučil, ale on již všemu rozumí lépe než redaktor. Mohl by si usednouti za redakční stůl a to byste viděli, jaké on by za cajtůnky vydával. V těch českých novinách on se již nic nepříhu, ale anglické, ty jsou mu vrcholem dokonalosti, třeba v nich ani slovo nerozuměl.

Ve Spojených Státech má každé malé městečko svůj časopis anglický, třeba i dva a kdo tyto venkovské plátky zná, ví, že jsou založeny na pouhé vydírání obecnosti, hlavně obchodnictva a stran politických. Poučného v nich bývá velmi málo, jen obchodní puťy a komlimenty obchodníkům a jejich rodinám. Ale takovému českému Jimovi jsou přece vzorem dokonalosti a zdrojem poučení, kdežto české noviny pro něj žádné ceny aeamají. Američánovi zaplatí za jeho bezvýznamný plátek na celý rok do předu, kdežto českému novináři jest za kolik let dlužen. Američáni pak, byť i věděli, že jejich domácí listek nemá po ně ceny žádné, ponecháv čtou den co den veliké denníky velkoměstské, přece si váží časopisu toho a jeho redaktora, hledíce jej všemožně podporovati, aby se udržel.

Podobně se to má se spolky. V českých spolcích vidí krajanové naši samé nesprávnosti, všechno je jim tam špatné, nedonalé, ale spolky anglické jsou jim vzorem dokonalosti. A jak mnohý z těch, kteří se členstvím spolku anglického honosí, před tím se nechal z českého pro dluh vyloučiti. Vše cizí mu imponuje, zdá se mu veliké, vznešené, ale to jeho vlastní špatné, nedokonalé.

Toto jest, co nás v očích jinonárodovců snižuje. Člověk vždy dělá, nebo aspoň rozumý, získá si svým chováním u Američánů účtu, at' je původu jakéhokoliv. Člověk malicherný, mnc no o sobě myslící a do společnosti Američánů se deroucí utřít si od nich jen posměch nebo opovržení. Pochopiti ducha a vlastnosti Američánů, k tomu jest nutný jistý stupeň inteligence, vyřibnosti a pak teprve může Čech vstoupiti mezi ně bez obavy, že se u nich udělá směšným. Našinci nechť se jen vyřibí dříve ve společnosti české, nechť projdou dříve dobrou českou školou života, než se odváží do společnosti americké a pak za jisté budou i tam vítány.

Józa.

Děla života je sedmdesát let. To je rekord řádné žitého života. Nemůžeme se všichni dožít tak vysokého věku, ale můžeme žít déle zdravěji a šťastněji, dobře a rozumně pozorujeme své zdraví. Zanedbání prvích příznaků choroby plínáží při svém ptobuzení dlouhou řadu nesmří. Když nastane vbocký věk, znamenáci budeme nepravdivostí v tělesných výřaduřích pozornost. Ve výběru pravého léku pro uvašená a vyřílená dstroří máme vybráti mřný, ale účinný lék, který působí přímo na životní tekutinu, krev. Dra. Petra Hoboto je právě takovým lékem. Je, jak jméno ukazuje, ořivovatelem krve. Nikoliv lékárnický lékem, prodává se lidem přímo vyrábětem, jehož adresa je: Dr. Peter Fahrney, 112 — 114 S. Hoyne ave., Chicago, Ill.

Knihkupectví Pokroku Západu Máme na skladě velké množství spisů zábavných a poučných se všech možných oborů. Divadelní spisy máme všechny, jež jsou k dostání v různých abřích. Píšte si o seznam a obříte jej zdarma. Adresujte jedno žuše Pokrok Západu, Omaha, Neb.